

Public Affairs Monitor

Week 40 | 2024 | 27 september t/m 3 oktober

De Public Affairs Monitor wordt wekelijks opgesteld door het team Public Affairs van UUV. De PA-monitor geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen in de politiek en bij strategische stakeholders.

In deze monitor:

Algemeen

- › Commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid
- › Antwoord op Kamervragen over herstelactie UUV over Rijksbegroting

Arbeidsmarkt

- › Stemmingen tweeminutendebat ZZP

Sociaal-medisch

- › Kamervragen over het bericht 'Honderden agenten met PTSS krijgen geen passen...'
- › Spoeddebat over onjuist berekende WIA-uitkeringen
- › NVAB: veel kabinetsplannen positief, maar vaker tanden tonen is nodig

Dienstverlening

- › Antwoorden Kamervragen over periodieke rapportage Uitvoering SUWI-stelsel 202...

Europa

- › Eerste betaling Nederlands Herstel en Veerkrachtplan
- › EU-rapport: AI heeft publieke sector veel te bieden

Overig

- › Public Affairs Kalender

ALGEMEEN

Commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid

Op 2 oktober debatteert de Tweede Kamer met minister van Hijum (SZW) over de uitvoering van de sociale zekerheid.

Vereenvoudiging

De Kort (VVD) vindt dat het stelsel veel eenvoudiger, betrouwbaarder en ook betaalbaarder moet. Dat laatste is nodig om het draagvlak voor sociale zekerheid te behouden. De Kort ziet in het regeerakkoord goede voornemens voor vereenvoudiging (hij doelt op de passages over OCTAS en vereenvoudiging van WW en Toeslagenwet, red.). Hij vraagt de minister of ook het principe dat werken meer moet lonen, kan worden meegenomen in de vereenvoudigingen. Minister Van Hijum zegt dat toe. Ook Rijkers (BBB) wil vaart maken met vereenvoudiging, zij verwijst hiervoor naar de Knelpuntenbrief van UUV. UUV schrijft daarin dat er in aanloop naar een nieuw arbeidsongeschiktheidsstelsel al stappen kunnen worden gezet die op kortere termijn hardheden wegnemen en zaken eenvoudiger maken. Ze vraagt de minister of hij hierover met

UWV in gesprek is, de minister geeft er in zijn termijn echter geen duidelijk antwoord op. Verder zegt minister Van Hijum dat in het najaar een kabinetsreactie op OCTAS en voorstellen voor vereenvoudiging van de WW, de Participatiewet en de Toeslagenwet naar de Kamer komen.

De Wet proactieve dienstverlening kan waarschijnlijk begin 2025 naar de Kamer. Dit wetsvoorstel dient het niet-gebruik van regelingen tegen te gaan.

Gegevensuitwisseling

Een ander belangrijk punt voor de Kamer is gegevensuitwisseling. Volgens Don Ceder (ChristenUnie) kan er vaak meer dan uitvoeringsorganisaties denken en wordt de AVG te streng geïnterpreteerd. Hij roept de minister op om duidelijkheid te geven aan uitvoerders over wat nu al wél kan, en z.s.m. te regelen waar gegevensuitwisseling nog niet wettelijk kan maar wel nodig is om bijvoorbeeld niet-gebruik van regelingen tegen te gaan. Ceder wil het laaghangend fruit op korte termijn regelen (zaken die geen wetwijziging nodig hebben). Toezegging minister dat hij hierover voor het kerstreces een brief aan de Kamer stuurt.

Ook Ilse Saris (NSC) pleit voor meer gegevensuitwisseling en benadrukte dat dat ook moet kunnen met niet-overheidsorganisaties, zoals maatschappelijk werkers.

De minister geeft aan dat gegevensdeling prioriteit is voor WaU. In december komt een actuele stand van knelpunten m.b.t. gegevensdeling van de NPD in de Stand van de Uitvoering. De minister verwacht een aantal doorbraken te kunnen realiseren.

Een ander verzoek van Ceder refereert aan UWV-knelpuntenbrief en gaat om de vraag om de termijn van een ww-aanvraag te verlengen. Volgens de minister wordt dit de facto al gedoogd en wordt dit nog formeel geregeld.

Handhaving en terugvorderen

Ceder wil meer mogelijkheden voor uitvoerders om af te zien van terugvorderingen. Er is recente jurisprudentie hierover maar wellicht is ook expliciete wetgeving nodig om het begrip 'dringende reden' verder in te vullen. Uitvoerders hebben vaak behoefte aan wetgeving, aldus het CU-Kamerlid. De minister zegt dat hij in november het voorstel hierover aanbiedt aan de Raad van State en begin volgend jaar naar de Kamer (voor de zomer). Op dat punt: hoe ga je om met maatwerk en CRvB-uitspraken? We willen verankeren in wet dat je hier rekening mee houdt. Welke ruimte geef je uitvoerders voor terugvorderingsbeleid en wat wil je als centraal kader meegeven?

Dienstverlening UWV

Meerdere Kamerleden geven aan dat zij het debat van de vorige avond niet willen overdoen. Wel vraagt Saris (NSC) of de cultuur bij UWV wel goed is. Voelen medewerkers zich wel veilig om signalen te delen als iets misgaat? En hoe zit het met de 'maatwerktafels' (sic). Daar wordt 'behoorlijk mee geschermd' maar hoeveel hebben er nu plaatsgevonden? Van Hijum zegt de werkcultuur bij UWV onderwerp van gesprek te maken met UWV. Inzake de 'maatwerktafels' verwijst hij naar de Stand van de Uitvoering.

Senna Maatoug (GL-PvdA) vraagt wat het kabinet gaat doen met de uitspraak van de CRvB over de loonloze tijdvakken en de constatering dat er discriminatie plaatsvindt wanneer in de WIA een andere omgang is met loonloze tijdvakken dan in de WW. Wordt dit met terugwerkende kracht hersteld? De minister geeft aan dat dit nog wordt onderzocht, in elk geval zal het per de datum van de uitspraak (30 juli) met terugwerkende kracht worden hersteld, maar of er verder wordt teruggekeken is de vraag.

De gemeentelijke invulling van de Participatiewet

Kamerleden verschillen van mening inzake de gemeentelijke omgang met de Participatiewet. Saris (NSC) vindt het erg belangrijk dat gemeenten de mogelijkheid blijven hebben om pilots te houden. De Kort (VVD) vindt juist dat gemeenten te veel aan actieve inkomenspolitiek doen, wat de armoedeval vergroot en ook ongelijkheid brengt tussen verschillende gemeenten.

Bezuinigingen

Maatoug (GL-PvdA) vindt het schandalig dat er bezuinigingen in de vorm van een taakstelling bij de uitvoering 'over de schutting worden geflikkerd' (sic). Ze noemt dit een 'heel lelijke vorm van

politiek' en spreekt hier ook Saris (NSC) op aan. Van Hijum zegt dat wanneer de uitvoeringsorganisaties volledig zouden worden ontzien, dit bij het ministerie SZW zou betekenen dat het kerndepartement 40% moet bezuinigen. Dat is niet reëel en daarom wordt er ook gekeken naar de uitvoeringsorganisaties. Meerdere Kamerleden dringen erop aan dat bezuinigingen niet ten koste gaan van het primaire proces maar juist van de overhead.

Overig

Saris (NSC) vraagt of gemeenten wel samenwerken met uitzendbureaus bij het naar werk helpen van mensen, de minister geeft aan dat er binnen de Werkcentra samenwerking plaatsvindt met uitzenders.

Rijkers (BBB) vraagt naar de kwestie van CV's die zijn ingezien op Werk.nl, de minister zegt dat er inmiddels een strengere controle is op werkgevers d.m.v. eHerkenning. Rijkers is tevreden met het antwoord. Verder doet de minister de volgende toezeggingen:

- Begin 2025: voorstel omtrent wet proactieve dienstverlening ingediend;
- Bij begroting 2026 meer info over invulling taakstelling
- Bij Stand van de Uitvoering in december:
 - Inzicht in stand van zaken oplossen knelpunten gegevensdeling (verzoek Ceder)
 - Ook meer over maatwerktafel (verzoek Saris)
 - Wordt meer info gestuurd verlenging termijn aanvraag ww (verzoek Ceder)
 - In volgende Stand ook meer info over internationale component van alle andere uitkeringen (verzoek De Kort)

Een gedetailleerd verslag is op te vragen bij team Public Affairs.

Bron: Tweede Kamer

Antwoord op Kamervragen over herstelactie UWV over Rijksbegroting

Op 27 september beantwoordt minister Heijnen (Financiën) vragen van de Tweede Kamercommissie voor Financiën over de Rijksbegroting. Er wordt ook gevraagd hoeveel er naar verwachting geraamd moet worden voor de hersteloperatie van UWV. De minister antwoordt: "Op dit moment is het nog niet mogelijk om een beeld van de kosten te geven. Gezien de complexiteit en omvang van de totale populatie is het voor het UWV nu nog niet mogelijk om precies aan te wijzen welke mensen benadeeld of bevoordeeld zijn en om welke bedragen het gaat. Het UWV werkt aan inzicht in de totale problematiek en verwacht uiterlijk december een zo compleet mogelijk beeld te hebben inclusief benodigde maatregelen."

Bron: Rijksoverheid

ARBEIDSMARKT

Stemmingen tweeminutendebat ZZZ

Op 1 oktober stemt de Tweede Kamer over moties die ingediend zijn bij het tweeminutendebat ZZZ. De volgende relevante moties zijn aangenomen:

- Motie van het lid Aartsen c.s. over de handhavingsstrategie wijzigen ten behoeve van een zachtere landing bij het opheffen van het handhavingsmoratorium;
- Motie van het lid Flach over verkennen hoe de agrarische sector kan worden uitgezonderd van de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen;

- Motie van het lid Van Oostenbruggen c.s. over vooroverleg over beoordeling van arbeidsrelaties faciliteren en reeds goedgekeurde modelovereenkomsten effectief van kracht laten blijven.

Bron: Tweede Kamer

SOCIAAL-MEDISCH

Kamervragen over het bericht ‘Honderden agenten met PTSS krijgen geen passende WIA-uitwerking door gebrek aan kennis over ziekte bij UWV’.

Op 3 oktober stellen Kamerleden Derk Boswijk, Inge van Dijk (beiden CDA), Songül Mutluer (GL-PvdA), Lilian Helder (BBB) Kamervragen over bericht ‘Honderden agenten met PTSS krijgen geen passende WIA-uitwerking door gebrek aan kennis over ziekte bij UWV’. De Kamerleden vragen onder andere:

- Herkent u het beeld dat bij verzekeringsartsen van UWV de juiste kennis van PTSS ontbreekt, waardoor agenten niet de juiste uitkering krijgen en vastlopen?
- Op welke manier vindt nu afstemming plaats tussen de politie en het UWV als agenten met PTSS zich daar melden voor een WIA-uitkering?
- Kunt u reflecteren op de constatering dat verzekeringsartsen bij het UWV niet op de hoogte waren van uitgebreide medische dossiers van politieagenten die met PTSS zich hebben gemeld voor een WIA-uitkering?
- Deelt u de mening dat ook bij het UWV kennis aanwezig moet zijn over wat het politievak inhoudt alvorens te kunnen concluderen dat diegene terug naar de politieorganisatie kan in dezelfde dan wel een andere functie?

Bron: Tweede Kamer

Speeddebat over onjuist berekende WIA-uitkeringen

Op 1 oktober debatteert de Kamer met minister van Hijum over het nieuws dat UWV fouten heeft gemaakt in bij het berekenen van WIA-uitkeringen. Er is veel irritatie in de Kamer dat dit probleem nu pas bekend is, pas nadat het AD erover publiceerde. Diverse Kamerleden dringen aan op veel snellere afhandeling door UWV. Andere Kamerleden (o.a. De Kort van VVD, Rijkers van BBB) vinden juist dat de Kamer moet wachten tot de volledige omvang van het probleem bekend is voordat er beslissingen worden genomen over bijvoorbeeld de vraag of er al dan niet moet worden teruggevorderd.

Er gaat zeer veel aandacht naar de kwestie omtrent het terugvorderen van te hoge uitkeringen. De minister geeft hier pas na lang aandringen wat meer duidelijkheid over en stelt bereid te zijn om aan te dringen op maximale terughoudendheid bij invorderingen.

Er is bij veel Kamerleden, zoals Bart van Kent (SP), ook irritatie over het feit dat de minister voor de beantwoording van veel vragen verwijst naar het nog te verschijnen verbeterplan van UWV. De minister kan niet steeds de bal verder weg schoppen door maar te wijzen naar een verbeterplan, aldus Van Kent – die overigens ook openlijk twijfelt aan de positie van de Raad van Bestuur van UWV. Ook De Kort (VVD) vraagt of het verbeterplan uiterlijk vóór de begrotingsbehandeling SZW (eind november) kan worden gedeeld met de Kamer. Minister Van Hijum zegt dat hij en UWV daar hun uiterste best voor zullen doen. Mulder (PVV) stelt dat UWV de boel heeft ‘belazerd’, Van Hijum neemt afstand van deze bewoording.

Er zijn veel vragen over wanneer de signalen over gebrekkige kwaliteit bekend waren bij SZW. Ook voor deze vragen verwijst de minister naar het onderzoek dat er nog gaat worden verricht naar de sturingsrelatie intern bij UWV en tussen UWV en SZW.

Bovendien vraagt de Kamer of kwaliteitsproblemen zoals nu zijn gesignaleerd bij de WIA, ook spelen bij bijvoorbeeld de WW en de Wajong. De minister zegt hier geen aanwijzingen voor te hebben.

De Kort vraagt of kan worden uitgesloten dat men door de verkeerde berekeningen mensen géén uitkering hebben ontvangen (omdat ze net onder die 35% grens vielen). De Kort verwijst in zijn vraag naar het Rondetafelgesprek Knelpunten met UWV waar hij dezelfde vraag heeft gesteld. Ook bij dit antwoord verwijst de minister naar het verbeterplan.

Van Dijk (CDA) stelt voor om de uitvoering van het verbeterplan te beleggen bij een externe partij buiten UWV, o.a. omdat UWV overbelast is. Verder stelt ze een noodfonds voor om mensen die – in afwachting van een definitieve oplossing – in financiële problemen zitten, financieel te ondersteunen zodat zij niet extra lang in de geldproblemen zitten. Van Hijum vindt zo'n fonds niet nodig, er is al een speciaal telefoonnummer dat UWV-cliënten kunnen bellen in bijzondere gevallen. Van Hijum geeft ook aan dat hij met de menselijke maat wil kijken naar terugvorderingen.

Veel vragen van Van Kent over wat de Raad van Bestuur wel en niet wist. Van Hijum geeft aan dat daarvoor echt meer onderzoek is om die specifieke vragen goed te beantwoorden.

In de tweede termijn worden er meerdere moties ingediend. Een overzicht hiervan is te vinden via [deze link](#). Een uitgebreider verslag is op te vragen bij team Public Affairs.

Bron: Tweede Kamer

NVAB: veel kabinetsplannen positief, maar vaker tanden tonen is nodig

Op 20 september deelt de NVAB een reactie op het regeerprogramma van het nieuwe kabinet. De NVAB schrijft dat het nieuwe kabinet veel van de ambities handhaaft die de vorige coalitie formuleerde op het gebied van de bedrijfsgezondheidszorg, het sociale stelsel, de zorg en de volksgezondheid, zij het dat de budgettaire ruimte krap is. De NVAB juicht de ambities toe, maar vindt ook dat de overheid vaker bereid moet zijn haar tanden te tonen: "Meer toezicht en handhaving zijn onontbeerlijk om de zorg voor werkenden te verbeteren. Met alleen aanmoedigingen en positieve stimulansen komen we er niet."

Bron: NVAB

DIENSTVERLENING

Antwoorden Kamervragen over periodieke rapportage Uitvoering SUWI-stelsel 2020-2025

Op 1 oktober beantwoordt minister van Hijum (SZW) Kamervragen over de periodieke rapportage Uitvoering SUWI-stelsel 2020-2025. De vragen zijn gesteld door de Tweede Kamercommissie SZW. De minister schrijft: "De focus van de periodieke rapportages Uitvoering SUWI-stelsel ligt primair op de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Daarbij wordt uiteraard aangesloten bij actuele beleidsontwikkelingen tijdens het betreffende tijdvak. Genoemde onderwerpen zijn tijdens het tijdvak 2020-2025 belangrijk gebleken en zullen dus zeer waarschijnlijk terugkomen in de periodieke rapportage. De uiteindelijke keuze van

onderwerpen en accenten is aan het externe onderzoeksbureau." De Kamerleden vragen ook of er aandacht is voor knelpunten bij de uitvoering. Daarop antwoordt de minister: "De knelpuntenbrieven bieden belangrijke inzichten over wat er volgens UWV, SVB en LCR verbeterd kan worden in de uitvoering binnen het SUWI-stelsel en zijn daarmee een belangrijke bron voor het synthese-onderzoek. Het externe onderzoeksbureau wordt gevraagd om aanbevelingen te doen om de effectiviteit van de uitvoering binnen het SUWI-stelsel te vergroten. Hierbij kan het onderzoeksbureau, indien het daar kansen toe ziet, maatregelen voorstellen om de knelpunten op te lossen."

Bron: Tweede Kamer

EUROPA

Eerste betaling Nederlands Herstel en Veerkrachtplan

Op 24 september vindt de eerste betaling van plaats van het Nederlandse Herstel en Veerkrachtplan. De Europese Commissie en de Europese Lidstaten hebben het eerste betaalverzoek van het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan officieel goedgekeurd. De 30 mijlpalen en doelstellingen die onderdeel zijn van het eerste betaalverzoek zijn hiermee officieel behaald. Het gaat onder andere om investeringen in de door de COVID-19-crisis veroorzaakte leerachterstanden, en vaardigheidstrainingen voor ruim 100.000 werkenden en werkzoekenden die hun baan hadden verloren of dreigden te verliezen als gevolg van de COVID-19-crisis.

Bron: Europese Commissie

EU-rapport: AI heeft publieke sector veel te bieden

Op 23 september publiceert de Europese Commissie een onderzoeksrapport over de kansen van AI voor overheden. De Europese Commissie liet een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie (AI) om de diensten van de publieke sector te verbeteren in de EU. De hoop is dat als de publieke sector AI vroeg omarmt, dat het dan meer grip heeft op de ontwikkeling van veilige, betrouwbare en duurzame AI. Het belangrijkste middel om dit te bereiken, is via aanbestedingen. Het lijkt erop dat dit middel door de lidstaten nog niet volledig wordt benut. Het rapport geeft de Europese Commissie aanbevelingen hoe overheidsopdracht voor AI-systemen kunnen worden ondersteund.

Bron: Europese Commissie

OVERIG

Public Affairs Kalender

De komende periode staan de volgende momenten, evenementen en/of debatten op de planning:

- 8-10 oktober - Begrotingsbehandeling BZK
- 9-10 oktober - Informele Raad van EU Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 16 oktober - Commissiedebat Inburgering en integratie
- 17 oktober - Commissiedebat Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten
- 17 oktober - CD Armoede- en schuldenbeleid
- 23 oktober - Commissiedebat Arbeidsmarktbeleid

- 4 november - Werkbezoek Ilse Saris (NSC) aan SMZ Hengelo
- 7 november - Commissiedebat Participatiewet
- 13 november - Commissiedebat Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 18-19 november - Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 26-28 november - Begrotingsbehandeling SZW
- 27 november - Commissiedebat Formele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 12 december - Commissiedebat Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de Rijksoverheid

Colofon

Het Public Affairs-team ondersteunt en adviseert UWV in contacten met de politiek en strategische stakeholders. Wil je advies of kun je zelf ondersteuning gebruiken van het PA-team? Neem dan contact met ons op: @uwv.nl.

